

**PLAN I PROGRAM
MJERA ZAŠTITE NA RADU ZA PERIOD
2022. – 2025. GODINE**

Na osnovu člana 35. Zakona o zaštiti na radu FBiH („Službene novine FBiH“, broj 79/20) i Pravilnika zaštite na radu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, Nadzorni odbor KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo na sjednici održanoj dana 31.08.2022. godine godine, donio

PLAN I PROGRAM MJERA ZAŠTITE NA RADU

U cilju sprovođenja i unapređenja zaštite na radu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo donosi se Plan i program mjera zaštite na radu za period od 2022. godine do 2025. godine u kojem su utvrđeni ciljevi i zadaci te mjere i aktivnosti organa i odgovornih lica u pogledu organizovanja i usavršavanja procesa rada, ostvarivanja boljih uslova rada i preuzimanja mjera zaštite na radu kojima se obezbijuje sigurnost radnika.

Cilj planiranja zaštite na radu je da se sistematski pristupi stvaranju što boljih uslova rada i života svih radnika. Obzirom da se zaštita na radu može sprovoditi i unaprijeđivati samo ako se posmatra kao integralni dio procesa proizvodnje i svih drugih aktivnosti u Preduzeću, to je ona neraskidivo povezana sa svim drugim planovima Preduzeća za posmatrani period.

Polazne osnove na kojima se temelje postavke ovog Plana predstavljaju pokazatelji stanja zaštite na radu u Preduzeću, stručni nalazi o periodičnim pregledima mašina, oruđa i uređaja, elektro uređaja i instalacija te mikroklima i fizičko-hemijskih štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama, zatim zapisnici i rješenja inspektora rada, zapisnici i izvještaji stručnih komisija Preduzeća, te uočeni nedostaci od strane odgovornih i drugih radnika Preduzeća.

Plan sprovođenja i unapređenja zaštite na radu u periodu 2022. – 2025. godine će se realizovati kroz sljedeće aktivnosti :

1. Unapređenje tehnologije, oruđa i uređaja za rad i radne sredine
2. Obrazovanje i stručno usavršavanje radnika iz zaštite na radu
3. Razvoj i osposobljavanje kadrova koji se bave zaštitom na radu
4. Unaprjeđenje zdravstvene zaštite radnika, posebno u oblasti higijene i medicine rada
5. Ostvarivanje uslova za prilogađavanje postojećih radnih mjesta odnosno uvođenja novih radnih mjesta za radnike kod kojih postoji opasnost oboljevanja, odnosno nastupanja invalidnosti, kao i za invalide rada.
6. Rješavanje pitanja odmora, rekreacije i drugih radnih i životnih potreba radnika.
7. Sredstva lične zaštite i lična zaštitna oprema
8. Način obezbijedenja sredstava za izvršavanje planiranih zadataka.

OSNOVNI SADRŽAJI AKTIVNOSTI KOJE ĆE SE REALIZOVATI U PLANSKOM PERIODU

1. UNAPREĐENJE TEHNOLOGIJE, ORUĐA I UREĐAJA ZA RAD I RADNE SREDINE

Najveći dio i najznačajnije aktivnosti će se obavljati na realizaciji ovoga segmenta planiranih zadataka jer se unaprijeđenjem tehnologije, oruđa i uređaja za rad i radne sredine u najvećoj mjeri rješavaju bitna pitanja sprovođenja i unaprjeđenja zaštite na radu.

U tom smislu planira se da nabavka novih specijalnih vozila i savremenijih građevinskih mašina, otklanjanje nedostataka na mašinama, uređajima i instalacijama utvrđenim u zapisnicima o periodičnim pregledima izvršenim od strane stručnih ustanova.

Služba elektromašinskog održavanja će sačiniti plan održavanja sa terminima opravke i rekonstrukcije pojedinih pogona, mašina, uređaja i instalacija uz stalne poslove na tekućem održavanju. Pored toga, izvršit će se ispitivanja i pregledi od strane nadležnih stručnih institucija, svih onih uređaja i postrojenja za koje je potrebno pribaviti upotrebne dozvole, rješenja za rad, ateste i drugu dokumentaciju.

2. OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE RADNIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Obrazovanje i stručno usavršavanje radnika iz oblasti zaštite na radu je kontinuirani proces i stalni planski zadatak koji će se realizovati u skladu sa usvojenim Planom i programom obučavanja i obrazovanja radnika iz materije zaštite na radu KJKP "RAD" d.o.o Sarajevo. Naročita pažnja u ovom periodu će se posvetiti obučavanju novoprimljenih radnika, radnika koji se premještaju na nova radna mjesta sa posebnim uslovima rada.

3. RAZVOJ I OSPOSOBLJAVANJE KADROVA KOJI SE BAVE ZAŠTITOM NA RADU

U skladu sa propisima o zaštiti na radu Preduzeća će obezbijediti Rukovodiocu Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu da se usavršava iz oblasti zaštite na radu kroz seminare i sl.

4. UNAPRJEĐENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RADNIKA, POSEBNO U OBLASTI HIGIJENE I MEDICINE RADA

U cilju unapređenja zdravstvenog stanja i preventivne zaštite radnika planira se obavljanje sljedećih pregleda radnika :

- predhodni ljebarski pregledi
- ljebarski pregledi pri promjeni radnog mjesta
- periodični ljebarski pregledi
- sistematski ljebarski pregledi

Predhodni ljebarski pregledi se vrše prije zaposlenja radnika, u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, radi davanja ocjene o sposobnosti za obavljanje poslova na određenom radnom mjestu. Da bi zdravstvena ustanova mogla dati ispravnu ocjenu o sposobnosti radnika, Preduzeće će putem stručnih službi dostavljati potrebne podatke o štetnostima, opasnostima te fizičkim i psihičkim naporima na pojedinim radnim mjestima.

Pri promjeni radnog mjesta ukoliko se svi uslovi rada znatno razlikuju, radnik će se upućivati na ljebarski pregled radi utvrđivanja zdravstvene i psihofizičke sposobnosti za obavljanje novih radnih zadataka.

Periodičnim ljebarskim pregledima utvrđuje se da li radnik obzirom na utvrđeno zdravstveno stanje može i dalje nastaviti rad na svom radnom mjestu. Periodičnim ljebarskim pregledima će se obavezno podvrgavati radnici koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada. Ako se pri ovom pregledu utvrdi da je teže narušeno zdravstveno stanje radnika, radnik se raspoređuje na druge odgovarajuće poslove prema preostaloj radnoj sposobnosti.

Radi utvrđivanja opšteg zdravstvenog stanja radnika vršit će se sistematski ljebarski pregledi u određenim vremenskim intervalima odnosno u pravilu jedanput u periodu od pet godina ako to dozvole materijalne mogućnosti Preduzeća. Radi poboljšanja zdravstvenog stanja, a time i radne sposobnosti radnika, radnik kojem je u izvjesnoj mjeri narušeno zdravstveno stanje te ako se to stanje može popraviti, upućivat će se na medicinsku rekreaciju, koja će se obavljati u odgovarajućem banjsko-klimatskom ili drugom liječilištu. Ovaj vid zaštite će se sprovoditi u zavisnosti od materijalnih mogućnosti preduzeća.

U cilju podizanja higijenskog i zdravstvenog obrazovanja radnika na veći nivo povremeno će se organizovati predavanje iz ove oblasti te će se u cilju sprovođenja ovog vida zaštite obezbijediti potreban broj odgovarajućih sanitarnih prostorija, izvesti higijenski uređaji za uzimanje vode za piće kao i za pranje ruku, obezbijediti dovoljan broj kanti za smeće i sl.

U cilju sprečavanja širenja zaraze COVID-19 virusom poduzimat će se sve mjere zaštite (sredstva za dezinfekciju, zaštitne maske, dezinfekcija radnih prostora)

5. OSTVARIVANJE USLOVA ZA PRILAGOĐAVANJE POSTOJEĆIH RADNIH MJESTA ODNOSNO UVOĐENJA NOVIH RADNIH MJESTA ZA RADNIKE KOD KOJIH POSTOJI OPASNOST OBOLJEVANJA, ODNOSNO NASTAJANJA INVALIDNOSTI KAO I ZA INVALIDE RADA

U planskom periodu će se izvršiti utvrđivanje radnih mjesta na kojima postoji opasnost od oboljevanja i invalidiziranja kao i prilagođavanje postojećih i uvođenje novih radnih mjesta za radnike kod kojih postoji opasnost od oboljevanja i invalidiziranja. Sistematski će se pristupiti rješavanju problematike invalida rada utvrđivanjem njihove preostale radne sposobnosti, određivanjem radnih mjesta na kojima se mogu raspoređivati lica sa umanjenom radnom sposobnošću i drugim aktivnostima.

6. RIJEŠAVANJE PITANJA ODMORA, REKREACIJE I DRUGIH RADNIH I ŽIVOTNIH POTREBA RADNIKA

U cilju očuvanja i poboljšanja zdravstvene i radne sposobnosti radnika, planirat će se upućivanje radnika čije je zdravstveno stanje narušeno kao i drugih radnika, za odmor i medicinsku rekreaciju u banjsko-klimatska liječilišta, a u zavisnosti od materijalnih mogućnosti Preduzeća.

7. SREDSTVA LIČNE ZAŠTITE I LIČNA ZAŠTITNA OPREMA

U Pravilniku o zaštiti na radu regulisan je način nabavke, namjenskog korištenja i održavanja ličnih zaštitnih sredstava i opreme a u tabelarnom dijelu koji je sastavni dio Pravilnika o zaštiti na radu, utvrđena su lična zaštitna sredstva i oprema za sva radna mjesta u Preduzeću sa rokovima trajanja pojedinih ličnih zaštitnih sredstava i opreme.

Prilikom nabavke ličnih zaštitnih sredstava i opreme potrebno je uspostaviti saradnju nabavne službe i službe zaštite na radu kako bi se nabavljala sredstva i oprema odgovarajućeg kvaliteta i odgovarajuće namjene s obzirom na prisutne opasnosti i štetnosti, te uslove rada i korištenja.

Povremeno će se vršiti ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti ličnih zaštitnih sredstava i opreme putem stručne komisije Preduzeća i uz eventualno angažovanje stručne ustanove.

8. ORGANIZACIONE MJERE

U Pravilniku o zaštiti na radu utvrđena su prava, obaveze i odgovornosti organa i odgovornih radnika preduzeća na planu sprovođenja i unpređenja zaštite na radu. U cilju efikasnijeg sproviđenja planskih zadataka iz oblasti zaštite na radu utvrdit će se zadatci pojedinih službi/odjeljenja kao što su Služba za održavanje i prateću tehničku podršku, Odjeljenje za finansije i računovodstvo, Odjeljenje za komercijalne poslove, te Odjeljenje za pravne i opšte poslove, kao i način saradnje ovih odjeljenja sa Odjeljenjem zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

9. NAČIN OBEZBJEĐENJA SREDSTAVA ZA IZVRŠAVANJE PLANIRANIH ZADATAKA

Sredstva za izvršavanje planiranih zadataka iz ovog Plana i programa će se planirati prema dinamici izvršavanja pojedinih planskih zadataka.

Podatke o potrebnim sredstvima za obavljanje planiranih zadataka u tekućoj godini, Odjeljenju za finansije i računovodstvo će pripremati i dostavljati Odjeljenje zaštite na zdravlja i sigurnosti na radu u saradnji sa Službom za održavanje i prateću tehničku podršku, Odjeljenjem za javne nabavke i Odjeljenjem za koemrcijalne poslove.

10. PREVENTIVNO DJELOVANJE STRUČNOG SARADNIKA ZAŠTITE NA RADU

U cilju preventivnog djelovanja samog rukovodioca Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, isti preduzima sljedeće mjere:

- kontinuirano vrši obilazak pogona, radnih jedinica i svih radnih mjesta, vršeći kontrolu primjene mjera zaštite na radu
- učestvuje u organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu i daje prijedloge za bezbjednije uslove rada
- organizuje periodične preglede oruđa za radi, uređaja i radnih prostorija
- organizuje i provodi obučavanje i obrazovanje iz oblasti zaštite na radu
- obavještava Direktora i Izvršne direktore o nedostacima utvrđenim prilikom vršenja kontrole sprovođenja mjera zaštite na radu
- uredno vodi sve propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu
- sarađuje sa povjerenikom zaštite na radu

11. PROGRAM PROVOĐENJA MJERA ZAŠTITE NA RADU U PLANSKOM PERIODU

U ovom Programu i planu dat je prikaz mjera i aktivnosti koje će se provoditi na otklanjanju nedostataka kao i pitanja koja će se rješavati u planskom periodu sa nosiocima zadataka i terminskim planom za izvršavanjem zadataka. Ovo je okvirni Program i plan aktivnosti i isti je podložan promjenama odnosno može se dopunjavati i mjenjati u zavisnosti od organizacionih i tehnoloških promjena u Preduzeću, povećanja ili smanjenja obima proizvodnje, izmjene propisa, materijalnih mogućnosti Preduzeća i drugih uslova.

Plan i program mjera zaštite na radu stupa na snagu danom donošenja.

**PREDSJEDNIK
NADZORNOG ODBORA**

Reuf Sulejmanović, dipl. ecc

Broj: _____

Datum, _____

Da je Plan i program mjera zaštite na radu u KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo za period 2022.-2025. godine objavljen na oglasnoj table Preduzeća dana _____ ovjerava v.d. izvršni direktor Sektora za ekonomsko pravne poslove.

R.B.	NEDOSTATCI KOJI ĆE SE OTKLANJATI I PITANJA KOJA ĆE SE RJEŠAVATI U PLANSKOM PERIODU	NOSIOCI ZADATKA	TERMINSKI PLAN
1.	UNAPREĐENJE TEHNOLOGIJE ORUĐA I UREĐAJA ZA RAD I RADNE SREDINE		
1.1.	Periodični pregled oruđa i uređaja za rad i radne sredine od strane ovlaštene stručne ustanove	- Izvršni direktori - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
1.2.	Otklanjanje nedostataka utvrđenih u zapisniku o stručnom nalazu o periodičnom pregledu načina, uređaja i radne sredine	- Izvršni direktori - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
1.3.	Ponovni pregled od strane stručne ustanove nakon otklanjanja nedostataka radi izdavanja nedostajućih upotrebnih dozvola	- Izvršni direktori - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
1.4.	Izgradnja skladišta za skladištenje ulja i maziva	- Izvršni director - Rukovodilac R.J.	2022. godina
1.5.	Održavanje prostora za smještaj boca sa tehničkim gasovima	- Izvršni director - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu - Odjeljenje unutrašnje zaštite	kontinuirano
1.6.	Nabavka novih specijalnih vozila i savremenih građ. mašina	- Direktor - Izvršni direktor sektora za ekonomske i pravne poslove - Odjeljenje za javne nabavke - Odjeljenje za komercijalne poslove	kontinuirano

1.7.	Pregled i ispitivanje hidrantske mreže i aparata za početno gašenje požara i izrada mjera tehničke zaštite od stručne ustanove za novonastale situacije	- rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Odjeljenje unutrašnje zaštite	svakih 6 mjeseci
1.8.	Uređenje i obilježavanje i održavanje vanjskih i unutrašnjih saobraćajnica i transportnih puteva	- rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu - Služba za održavanje i prateću tehničku podršku	kontinuirano
1.9.	Pregled i ispitivanje gromobranskih instalacija	- Odjeljenje unutrašnje zaštite - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	kontinuirano
1.10.	Periodični pregledi mašina, uređaja i elektroinstalacija i uslova radne sredine	- Izvršni direktori - Rukovodioci R.J. - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
2.	OBRAZOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE RADNIKA IZ ZAŠTITE NA RADU		
2.1.	Obučavanje i obrazovanje radnika sa provjerom znanja iz oblasti zaštite na radu	- Izvršni direktori - Rukovodioci R.J. - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
2.2.	Obučavanje radnika iz zaštite na radu i upoznavanje sa uslovima rada, opasnostima na radnom mjestu i mjerama zaštite na radu prilikom prijema novih radnika, izmjena u tehnološkom procesu i promjeni radnog mjesta	- Rukovodilac R.J. - Odjeljenje za ljudske resurse - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
2.3.	Obučavanje i obrazovanje rukovodnih radnika i radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada	- Izvršni direktori - Rukovodioci R.J. - rukovodilac Odjeljenja	2022., 2023., 2024. godina

		zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	
3.	RAZVOJ I OSPOSABLJAVANJE KADROVA KOJI SE BAVE ZAŠTITOM NA RADU		
3.1.	Upućivanje radnika koji obavlja poslove zaštite na radu na osposobljavanje i stručno usavršavanje u stručnu ustanovu	- Odjeljenje za pravne i opšte poslove	2022., 2023., 2024. godina
3.2.	Nabavka zakonskih propisa i stručne literature iz oblasti zaštite na radu	- Odjeljenje za pravne i opšte poslove	2022., 2023., 2024. godina

4.	UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RADNIKA POSEBNO U OBLASTI HIGIJENE I MEDICINE RADA		
4.1.	Zaključivanje ugovora sa zdravstvenim organizacijama radi obavljanja ljeakarskih pregleda radnika	- Odjeljenje za javne nabavke	2024. godina
4.2.	Upućivanje radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada na periodične ljeakarske preglede	- Rukovodilac R.J. - Odjeljenje za ljudske resurse - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	2022., 2023., 2024. godina
4.3.	Obavljanje predhodnih ljeakarskih pregleda i ljeakarskih pregleda pri promjeni radnog mjesta	- Rukovodilac R.J. - Odjeljenje za ljudske resurse - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	Po potrebi
4.4.	Sistematski ljeakarski pregledi radnika	- Rukovodilac R.J. - Odjeljenje za ljudske resurse - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	kontinuirano
4.5.	Održavanje i eventualna rekonstrukcija sanitarnih prostorija i uređaja	- Služba za održavanje i prateću tehničku podršku	kontinuirano

5.	OSTVARIVANJE USLOVA ZA PRILAGOĐAVANJE POSTOJEĆIH RADNIH MJESTA ODNOSNO UVOĐENJA NOVIH RADNIH MJESTA ZA RADNIKE KOD KOJIH POSTOJI OPASNOST OBOLJEVANJA, ODNOSNO NASTAJANJE INVALIDNOSTI KAO I ZA INVALIDE RADA		
5.1.	Izrada Analize radnih mjesta na koja se mogu raspoređivati invalidi	- rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu - Odjeljenje za ljudske resurse - izvršni direktori	Kontinuirano
5.2.	Upućivanje radnika invalida na procjenu preostale radne sposobnosti	- Odjeljenje za pravne i opšte poslove	kontinuirano
5.3.	Snimanje radnih mjesta na kojima postoji opasnost od oboljevanja i invalidiziranja te poduzimanje mjera zaštite na radnim mjestima	- Stručna komisija - Rukovodilac R.J. - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	kontinuirano

6.	RJEŠAVANJE PITANJA ODMORA, REKREACIJE I DRUGIH RADNIH I ŽIVOTNIH POTREBA RADNIKA		
6.2.	Upućivanje radnika kojima je narušeno zdravstveno stanje na oporavak i medicinsku rekreaciju	- rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu - Odjeljenje za ljudske resurse - Saradnik za socijalna pitanja radnika	kontinuirano
8.	SREDSTVA LIČNE ZAŠTITE I LIČNA ZAŠTITNA OPREMA		
8.1.	Prikupiti kataloge proizvođača i izvršiti nabavku potrebnih ličnih zaštitnih sredstava i opreme	- Odjeljenje za javne nabavke - Odjeljenje za	2022., 2023., 2024. godina

		komercijalne poslove - rukovodilac Odjeljenja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	
8.2.	Izvršiti ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti ličnih zaštitnih sredstava i opreme	- Stručna komisija	2023. godina
8.3.	Izvršiti nabavku sredstava za dezinfekciju i nabavku zaštitnih maski	- Odjeljenje za javne nabavke - Odjeljenje za komercijalne poslove -	kontinuirano
9.	NAČIN OBEZBIJEĐENJA SREDSTAVA ZA IZVRŠAVANJE PLANIRANIH ZADATAKA		
9.1.	U okviru godišnjeg finansijskog plana Preduzeća planirati sredstva za izvršenje zadataka iz Plana i programa mjera zaštite na radu	- Odjeljenje za finansije i računovodstvo	godišnje